

عربی

رهپویان
دانش و اندیشه

عربی دوازدهم

الإستثناء و أسلوب الحصر

مدرس: عمّار تاج بخش

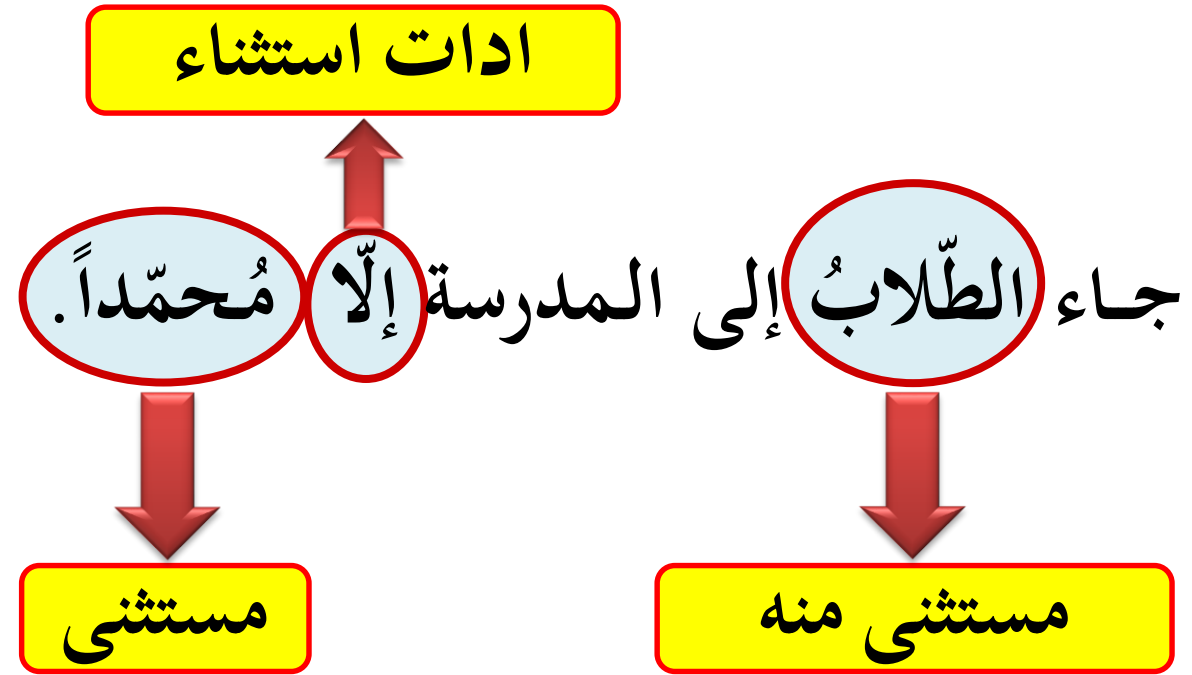
مستثنی

در زبان فارسی هرگاه بخواهیم فردی یا شیءای را از یک گروه جدا کنیم از کلمه‌ی «جز» استفاده می‌کنیم. مثلاً می‌گوییم «همه‌ی درس‌هایم را خواندم **جز** عربی» این ساختار در زبان عربی به ساختار استثناء شهرت دارد. اسلوب استثناء در عربی دارای سه جزء است که به شرح ذیل می‌باشد.

مستثنی

ادات استثناء

مستثنی منه

گاهی اوقات مستثنی منه آن در جمله می آید. در این حالت، اعراب آن منصوب است.

قَرَأْتُ دُرُوسِي إِلَّا الْعَرَبِيَّةَ.

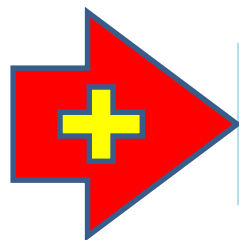
گاهی اوقات مستثنی منه در جمله نمی آید. در این حالت اعراب آن، تابع مستثنی منه محذوف است.

ما قَرَأْتُ إِلَّا الْعَرَبِيَّةَ. ما جَاءَ إِلَى الْمَدْرَسَةِ إِلَّا مُحَمَّدٌ.

مستثنی

و اما چند نکته بسیار حرفه ای...

اگر مستثنی در یک جمله مثبت بیاید حتماً مستثنی منه در جمله آمده است اما اگر در جمله ای منفی یا سؤالی بیاید معلوم نیست.

شاهدتُ صَدِيقَاتِي فِي السَّاحَةِ إِلَّا فَاطِمَةَ.

و اما چند نکته بسیار حرفه ای...

اگر مستثنی مرفوع باشد حتماً مستثنی منه در جمله قبل از إَلا نیامده است، اما اگر منصوب باشد معلوم نیست.

لَا يُقَالُ إِلَّا الْحَقُّ.

اگر مستثنی در جمله ای منفی یا سؤالی بیاید به ترتیب زیر عمل می کنیم:

مستثنی منصوب است.

مستثنی زائد به نظر می رسد.

ما شاهدتُ أحداً إِلَّا فاطمة.

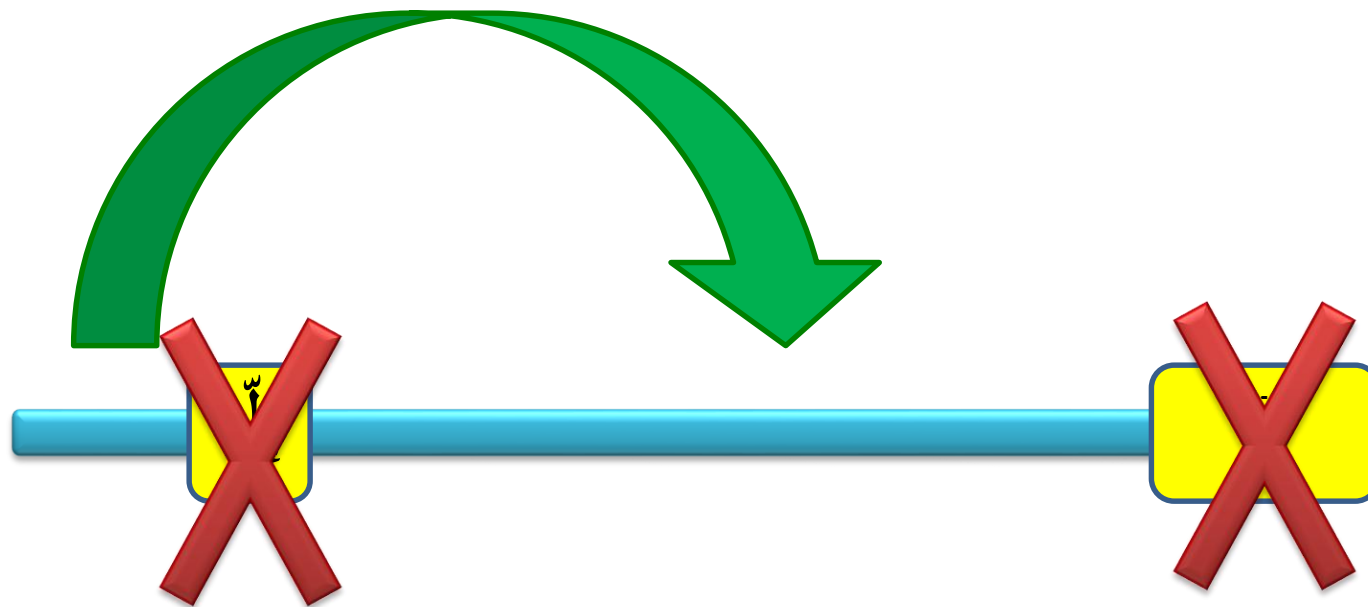
ادات نفی یا
استفهام و إِلَّا
را حذف می کنیم.

اعرابش تابع نقشی است که می گیرد.

مستثنی نقش می پذیرد.

ما شاهدتُ إِلَّا فاطمة.

اُسْلُوبُ حَصْرٍ

اگر مستثنی در یک جمله منفی بیاید و مستثنی منه آن در جمله نیامده باشد در این حالت اُسْلُوب حصر و اختصاص ایجاد شده است.

در این حالت می توانیم جمله را مثبت و تأکیدی نیز ترجمه کنیم.

ما شاهَدْتُ إِلَّا فاطمة.

یادتان باشد که اسلوب حَصْر دو شرط دارد:

- ۱- جمله منفی باشد.
- ۲- مستثنی منه محذوف باشد.

رهپویان

دانش و اندیشه

